GACEK, NOCEK, MROCZEK i WIECZOREK

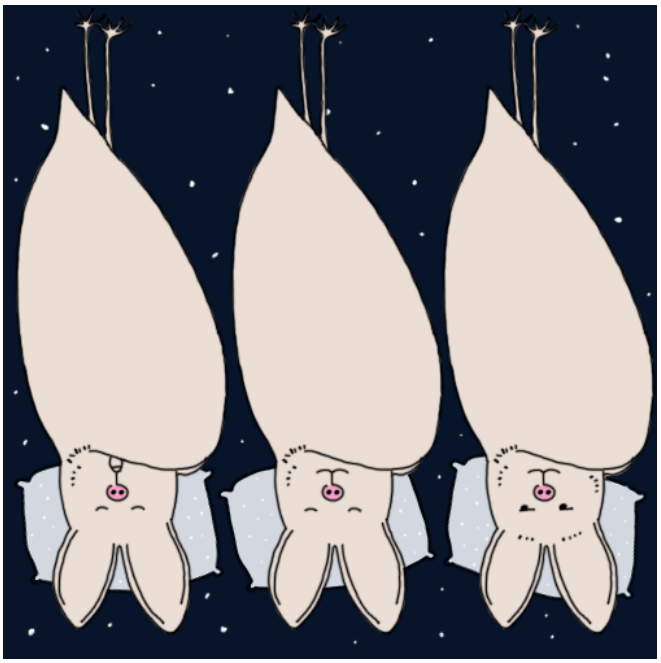

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Lękali się nasi przodkowie nietoperzy, i to bardzo, tak że sama ich nazwa bywała traktowana jako tabu: nie używało się jej, żeby nie wywoływać wilka z lasu, a ściślej nietoperza z kryjówki. Dlatego też w wielu gwarach powstały nazwy zastępcze, którymi określano to – miłe skądinąd – zwierzątko. Ze wschodniej Galicji pochodzi nazwa GACEK (bo śpiące, wiszące u powały nietoperze wyglądały jak GACKI, czyli skórzane kapice u cepów), południowo-wschodnie gwary Małopolski są językową ojczyzną NOCKA (który nocą lata), a południowo-zachodnie – WIECZORKA (bo wieczorem wylatuje z ukrycia), zaś najstarszym, jak można podejrzewać, określeniem nietoperza jest nazwa MROCZEK. Prawie wszystkie te określenia stały się nazwami zoologicznymi poszczególnych gatunków nietoperzy.